

Hoe gaat PPF APG om met duurzaamheidsrisico's?

Inleiding

Duurzaamheidswetgeving (de Sustainable Finance Disclosure Regulation of 'SFDR') verplicht PPF APG om op verschillende manieren informatie openbaar te maken. In dit document leggen we uit hoe wij duurzaamheidsrisico's integreren in ons beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen. Dit betekent dat we kijken naar mogelijke negatieve effecten van duurzaamheidsrisico's op beleggingen. Op basis van dit beleid integreren we duurzaamheidsrisico's in onze pensioenregeling. Deze uitleg moet gelezen worden als precontractuele informatie.

Let wel, zowel duurzame als niet-duurzame beleggingen zijn potentieel blootgesteld aan duurzaamheidsrisico's.

Risicomanagement beleid

PPF APG heeft integraal risicomanagement ingericht. Dit beleid draagt bij aan het op een beheerste en integere wijze realiseren van de strategie en doelstellingen van het fonds. Een onderdeel van het integraal risicoraamwerk is de risicotaxonomie, waarin PPF APG de onderkende risico's beschrijft. ESG-risico maakt onderdeel uit van de risicotaxonomie. Bekijk [hier](#) onze Abtn voor meer informatie.

Risico management voor duurzaamheidsrisico's vindt plaats aan de hand van het COSO ERM raamwerk uit 2017. De uitwerking omvat de gehele risicomanagementcyclus:

1. het, op basis van de doelstellingen van het fonds en risicohouding, opstellen van de strategie,
2. het identificeren van risico's,
3. het analyseren van risico's,
4. het opstellen van beheersmaatregelen,
5. de uitvoering, monitoring en rapportage over risico's en beheersmaatregelen,
6. het evalueren van het risicobeleid.

Voor elk risico in de risicotaxonomie heeft PPF APG een risicohouding vastgesteld. Deze risicohouding is enerzijds kwalitatief (gebaseerd op het raamwerk van Quail) om alle risico's onder een vergelijkbare noemer te brengen en anderzijds gekwantificeerd middels key risico-indicatoren en risicotolerantiegrenzen.

Identificatie van duurzaamheidsrisico's en risicohouding

PPF APG neemt ESG-risico, oftewel duurzaamheidsrisico's, integraal mee in het beleggingsbeleid en beleggingsbeslissingen. In het Verantwoord Beleggen beleid beschrijven we de kernpunten van ons beleid voor duurzaamheid. PPF APG zoekt een optimale verhouding tussen rendement en risico, rekening houdend met kosten en duurzaamheid.

PPF APG definieert ESG-risico als *"het risico dat het fonds onvoldoende rekening houdt met het milieu, mensenrechten of bedrijfsethiek"*. We hanteren een risicohouding van 'flexibel' voor mogelijke financiële impact van ESG-risico en 'minimalistisch' voor mogelijke reputatie impact van ESG-risico.

De SFDR art. 2(22) definieert het duurzaamheidsrisico voor beleggingen als “een gebeurtenis of omstandigheid op ecologisch (milieu), sociaal of governance gebied die, indien ze zich voordoet, een werkelijk of mogelijk wezenlijk negatief effect op de waarde van de belegging kan veroorzaken”.

De SFDR definitie gaat over de impact van duurzaamheidsrisico's op de waarde van de belegging. Dit wordt wel 'outside-in' duurzaamheidsrisico's genoemd. Dit in tegenstelling tot 'inside-out' duurzaamheidsrisico's. Hierbij gaat het over de mogelijke negatieve impact voor samenleving en milieu. Ook die zijn onderdeel van het integraal risicomanagementbeleid en nemen we mee in het beleggingsbeleid. In de 'Verklaring omtrent ongunstige effecten', onder het kopje 'hoe gaan we om met de negatieve duurzaamheidsimpacts van onze beleggingen op het milieu en samenleving?', beschrijven we de ondernomen en geplande maatregelen om de belangrijkste ongunstige effecten te beperken.

Analyseren en beoordelen van duurzaamheidsrisico's en de mogelijke impact op het rendement

Als onderdeel van een beleggingsbeslissing identificeert de vermogensbeheerder APG duurzaamheidsrisico's. APG beoordeelt ook de materialiteit van deze risico's. Afhankelijk van de beleggingscategorie kan de beoordeling verschillen. Op dit moment is de beoordeling vooral kwalitatief, dus gebaseerd op kennis en ervaring. Omdat er nog niet genoeg goede gegevens zijn over duurzaamheidsrisico's is het nog niet mogelijk om voor alle duurzaamheidsrisico's te zeggen wat de (mogelijke) financiële impact is. Inzicht in het effect van duurzaamheidsrisico's zal na verloop van tijd toenemen naarmate er meer en betere data beschikbaar komen. Daarnaast is het onzeker in welke mate duurzaamheidsrisico's mogelijk al zijn ingeprijsd in de waarde van beleggingen. PPF APG verwacht dat de mogelijke effecten op de beleggingen vooral merkbaar zijn op de langere termijn.

Om duurzaamheidsrisico's te beoordelen gebruikt de vermogensbeheerder een raamwerk. Hiermee wordt ingeschat hoe belangrijk een risico is en wat het effect kan zijn op de waarde van een belegging. Dit raamwerk maakt gebruik van de Materiality Map van de Sustainability Accounting Standards Board (SASB). Ook wordt data van MSCI voor bedrijven en van Verisk Maplecroft voor landen gebruikt. In de beoordeling kijkt de vermogensbeheerder naar de duurzaamheidsrisico's die relevant zijn voor de industrieën en landen waar PPF APG in belegt. Per risico wordt gekeken of het een mogelijke materiële impact kan hebben op de waarde van een belegging. Alle beleggingen zijn onderdeel van de materialiteitsanalyse. Het kan echter voorkomen dat er minder detail informatie beschikbaar is voor beleggingen beheert door externe managers.

Indien de vermogensbeheerder een risico als onderdeel van de beleggingsbeslissing aanmerkt als materieel, dan wordt er gekeken of het risico past binnen de risicohouding van PPF APG. Soms zijn er extra beheersmaatregelen noodzakelijk of wordt er afgezien van de belegging. Als onderdeel van deze afweging wordt ook gekeken naar de andere risico's en de aspecten kosten, rendement en duurzaamheidsprestaties.

Ook nadat er is belegd, kijken we regelmatig naar duurzaamheidsrisico's in de portefeuille. Hiervoor heeft PPF APG diverse Key Risk Indicators (hierna: KRI's) en signaalwaarden vastgesteld. Op basis van deze KRI's en (kwantitatieve) risicotolerantiegrenzen vindt op reguliere basis monitoring en toetsing van duurzaamheidsrisico's plaats. Drie KRI's maakt gebruik van de resultaten van een door de vermogensbeheerder ontwikkelde tool voor duurzaamheidsrisico's. Als onderdeel daarvan wordt de hierboven genoemde Materiality Map verrijkt met belegging specifieke data om inzicht te verkrijgen in de mate van risicobeheersing door een bedrijf. Elke van deze drie KRI's is samengesteld uit een aantal risicofactoren rondom op een specifiek onderwerp, namelijk klimaat & milieu, sociale risico's en governance gerelateerde risico's – zie tabel voor voorbeelden.

KRI	Voorbeelden van risicofactoren
Klimaatverandering & Milieurisico score	· Energiebeheer · Afval & afvalwaterbeheer · Broeikasgasemissies
Sociale risico score	· Toegankelijkheid & betaalbaarheid · Arbeidsomstandigheden · Mensenrechten & gemeenschap
Governance risico score	· Inspelen op systemisch risico · Bedrijfsethiek en integriteit · Productontwerp & levenscyclus management

Beheersing van duurzaamheidsrisico's

Voor het beheersen en mitigeren van duurzaamheidsrisico's wordt met name gebruik gemaakt van bestaande (beleids)instrumenten. Als onderdeel van ons beleid wordt de blootstelling aan en impact van duurzaamheidsrisico's al gedeeltelijk gereduceerd. Op hoofdlijnen doen we dit op de volgende manieren:

- Als onderdeel van het beleggingsbeleid bepalen we onder andere de asset allocatie. Hiermee spreiden we onze beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, sectoren en landen. Dit maakt de portefeuille niet alleen minder kwetsbaar voor specifieke markt-, sector- of regio-gerelateerde ontwikkelingen, maar we verwachten dat dit ook de blootstelling aan duurzaamheidsrisico's vermindert.
- Als onderdeel van het beleid voor Verantwoord Beleggen houden we voor alle beleggingen rekening met duurzaamheidsrisico's en wordt de blootstelling middels Verantwoord Beleggen instrumenten beperkt. Het gaat dan om instrumenten zoals uitsluiting, insluiting, stemmen, landenbeleid, en engagement. Meer concreet betekent dit bijvoorbeeld;
 - Op het gebied van klimaatverandering dat we ons committeren aan concrete doelstellingen en plannen voor 2030, bijvoorbeeld een reductie van de CO2-voetafdruk en afbouwen van beleggingen in de winning van kolen en teerzand. Zo draagt PPF APG bij aan het Klimaatakkoord van Parijs, en reduceert het tegelijkertijd zijn blootstelling naar duurzaamheidsrisico's.
 - Dat we van bedrijven waarin wij beleggen verwachten dat zij handelen in lijn met belangrijke (inter) nationale richtlijnen voor milieu, arbeidsomstandigheden voor werknemers en samenleving, zoals de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de United Nations Guiding Principles for Business and Human Rights (UNGPs).

Monitoring en evaluatie van duurzaamheidsrisico's

Met periodieke rapportages monitort PPF APG haar blootstellingen aan duurzaamheidsrisico's. Op basis van de rapportages bepalen we periodiek of de risicoblootstelling past bij onze risicobereidheid. Daarnaast bekijken we met de periodieke rapportage of de beheersmaatregelen effectief zijn. Op basis hiervan sturen we indien nodig bij. Daarnaast zijn de uitkomsten input voor de periodieke evaluatie van ons beleid.

Op die manier worden duurzaamheidsrisico's in de portefeuille, ook nadat er belegd is, op regelmatige basis geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.

Het onderwerp risicomanagement voor duurzaamheidsrisico's is continue in beweging. Daarom evalueren we periodiek ons risicoraamwerk voor duurzaamheidsrisico's en nemen daarbij zowel interne als externe ontwikkelingen mee.